

ژ وەشانين ئىكەتيا نقيسەرىين
كورد - دەۆك
ژمارە (۱۳۹)

۱۰ خەون

هەلبەست

۲۰۰۸

كوردستان / دەۆك

www.duhokwriters.net

- ۱۰ خەون
- هەلبەست
- ژ وەشانین: ئیکەتیا نقیسەرین کورد / دھۆک
- وەشانا ھژمار: ۱۳۹
- کەفالی بەرگی: ژ ئینتەرنیٹی
- بەرگ و دیزاین: مەسعود خالد گولی
- چاپا ئیکتی: ۲۰۰۸
- چاپخانا: ھاوار / دھۆک
- ژمارا سپاردنی: ۳۲۹

۱۰ خهون: سهبری سلیقانی

"چەند ب سانه‌هی یه په‌سنی
سه‌رکه‌فتنی، به‌لی چەند ب
زه‌حه‌ته دانپیدان ب شکه‌ستنی..."

هه‌رشه‌ف، ب ئەفسانه‌یا به‌نگینه‌که نوو،
هه‌ستین خوه یین ئازری رازی دکم، به‌ژنا
خوه یا کو د بن ئاخا نه‌ینین لاونییی ده،
دارزیایی، وه‌ک دانگال دۆر دستاری،
دادقوتم. مینا پارسه‌که‌کی، هه‌ناسه‌گه‌ها
خوه ب هه‌سره‌تا ته‌فنی بی‌ریا ته‌ دوریم، ژ
سالی‌ن ته‌مه‌نی خوه دره‌قم و بو دوماهیک
جار به‌ر ب می‌رگین ته‌ یین خونا‌فی په‌نایی
رادگه‌هینم.

زه‌نگه‌لۆرا خوه ژ پریشکین په‌یفین قه‌ده‌غه
رادمالم،

ژ بو هه‌قه‌یفینا ته‌ خوه فی‌ری زمانه‌ک نوو
دکم.

د سینگی ساهیا ئاسمانین غه‌ریبیی ده،
رۆژا خوه یا هل قه‌دمرینم و

ل بهر دهرازينكا قبيله گه ها ئه فينا ته هوور
هوور دكم،
ب جلكين سپى خوه ديپچم،
دچم ته وافا بهرئ بهيتئ ل سهر ئه رزنكا
ته.

ب گولولهك روئاهيئ، ژ گونه هيئ سالگارا
ديرين خوه تافيل دكم...
تايا مرنئ،
سوولاقين خويدانئ ب سهر قارقووده بيئ
من ده دههركينت،
چاقين من،
وهك دوو بهلگين پايزئ ژ ديمستانئ من
هه لدوهرن و
ل قه راغين ئيستگه ههك قالا دچرمسن.

ل بيرا من دهيت، ل سه رده مي قه قه تيانئ
ده مارين من ببوون كيليين دوريارا زه مينى و
ل سه رده مي چكبوونئ ژى خوينا من ببوو

بەرکا سۆر و ل ژېر پېنگاڤین مهلكه موټی
مرنی هاته راییخستن. ژ هینگی وهره ئەز
دچه وسم، له ورا، د دوماهیک کورته پستان
ده، بیقه له رزا فه ده نگی لاق و فه په رانا من
د نفیژا ئەڤینی ده عەرشی ئیروسی
فه دلەرزینت و باساریا هه موو ئەڤیندارین
بیمراد دگه هینت.

بېهووده یه خوا داوه ندی ل زه مانئ
ئازادییئ.
پر زه حمه ته،
کو به نییه ک ئازاد خوه دایه ک دیل
بپه رست...
ما تو دزانی،
ئەز دکارم ل سه رهه ر کاغه زه ک سپی
خوه دایه کی بئافرینم؟
ما تو دزانی،
رۆژی چه ند کاغه زان ئەز دقورمچینم...؟
به لی،

د ئاڅا کيژان وهلاتی ئازاد ده بسپيرم و
کيژان ناسنامه یی ل سهر کيلا سهری وی
بنفيسينم؟
و نه وهلات...
و نه ناسنامه...
و نه ژي زمان.

ئەفینگه ها مه کافله... ده رگه ه داخستی
یه. په نجه ره بوونه سفانده بو تهیر و
ته والین ده مسالی پینجی. ژ بلی هنده ک
بیره اتنن زاروکیا دلسوژ و ته فنی
پیره فنکان و زلکین هیلینا حاجیره شکي،
تو دکاری بیژی من کا چ مایه...؟

و نوکه...
ل کو سه را ئەفینگه ها مه، زاروکین
بیگوننه ه چینکانی دله یزن و نه ز ژي چاقین
خوه دنقینم...
ل هیفیا ده نگي پین ته،

بيھنا پورا ته،
تريسڪين شهبهنگا ته و
پريسڪين بارانا ته،
ٺهز دمينم.

ب هزر و رامائين پيل و قهرمي ٺهز سهري
خوه دتهقينم.

ل سهر ده رزه ديوارئ شوونواران، ٺه نيشكا
خوه دپالينم، وهك ههزه تي سليمان
هه موو ٺازار و خهم و په ٺارهين خوه
دجفينم، پاشي بهوست بهوست، گاف ب
گاف، فهرش دكم، رٻكا ته پي دخه ملينم،
بهلكي ٺاگرئ كو به ربويه هناقين من
بفهمرت، و ههستي سهركونه يا وڙدائي
نه مينت. بهلي مهره ق ههر دمين:

مهره قا ديتنا پي ٺهز ٺافرانديم...

مهره قا ديتنا وي ٺنكا كو هيٺ ٺ من ههز
دكت...

مهره قا ديتنا دهه خهونان...

۱

ل سهرئ ملئ
رؤناهيئ ئه نيا من رامووسا،
لئ، ته پهره پا هه سپين غه زؤبيئ
خه و ژ چاڤين من ڦه ره ڦاند
شاهسوار،
ژ بلنديان دادكه ڦتن سهر ده ڦين خوه
و ئاخئ ژئ،
ب هه لمرسينا ليڦين مرنئ،
سؤر دكرن ليڦين خوه.

۲

ل به ربانگئ،
رؤژ كپليكه كئ درهنگ ما
ستئر ڦه دمربين
و نه ز ژئ...،
ل ملده ڦئ دايقا خوه دگه ربام.

۲

گغگغا زاروگین ساقا
ب سەر بانگی مه لایئ دکه فت
و ب چه لپینیا ماسییان د کانین چاقین من
ده
تیقه تیقا که نیئ ته بوو.

۴

د قه یرستانی ده،
ئه ز دبووم که چهك و
من پورا سپی قه دهاند
چونکی راستیی،
دوماهییا زه لامان رادگه هاند.

۵

ل كه فوكين شاپه رسي
ئاسمان ببوو سيلهك سور
رؤز ببوو مستهك خوهلى
و د كيفه راتا مرنى ده،
ته دخوازت،
ئەز ليغين خوه بهاقيژم ليغين ته.

۶

ئەزى ئادەم ل سەر زەمىنى ل بەندى ته
بهلى، ته ل گەل ئيبليسى خوه دا پرەقانى
و
زەلامەك نەديتى و نەبيناتى هوون ل
هەقدوو مەهر دكرن.

۷

باران دباری... و
ل بهر سفاندهیا خوهدی، نهز فه دله رزیم
بهلی، وی ده رگه ه داخست
و چرا فه مراند.

۸

هه موو زه لام...
هه موو ژن...
چیپلاق تازی هه لدپه رین
من خوه ب کراسی خوه دی فه گرت
بهلی،
وی زی خوه تازی کر
و هه لپه ری.

۹

بەرى كۆ ئەز دەستى تە يى راستى بگرم
تە دەستى من يى چەپى بەردا.

۱۰

ل كۆلبەيى
گولىگەنمەك تنى دما
من دقيا ئەز بچوينم
بەلى
تە
خوار .

۱۰ خەون: تریفە دۆسكى

ب هه موو خه وئین تا نهو من دیتین
 ب هه موو جادین تا نهو تیره ده رباز بوویم
 ب هه موو زه مه نی ب سه ر ژیبی من ده
 دپۆریت
 چو نه ما بیژم
 ب تنی تشتهك نه بیت
 ئه ری تو ژ من چه ز دکه یی کورۆ ؟
 خه ونه که هه موو شه فان دبینم
 تو دبیژی ژ ته چه ز دکم ؟
 دهستی خو ب سیمایی ته ده دبم، دهینم
 دبی هلم
 ژ نوو دزانم،
 خه ونه.

تو راست ديپڙى يان حەنەكان بخەونين من
 دكى؟
 رۆژانە، سەفرەكا تڙى گول بۆ ناخى من
 دىبى
 گولەكى دكى د بەرپرچا من ره
 گولەك دى دكى د ناف ھناسين من دە و
 قەفتەكا كوليلكىن سوسنى بو كراسى من
 دھاڤيڙى و
 كوشا خوه بۆ بايى و
 باوھشى خوه بۆ خەربىيەكا تېھنى قەدكم
 باروڤەيەك ھات،
 دەھمنا كراسى من بلند بوو
 گول كەتن،
 وەريان،
 و ئەز دپرېزەيەكە دوريتى دە
 مام بى ھەموو.

چو جاران ھندا بلند نەبوویمە تا ھەتافى
 پلاتىنكە كم بەر ب روژى دچم ، دفرم
 د ناڤا مەملەكەتا خوہ دە
 بلند دبم
 دونيا بچويك... بچويك دبت
 ئەز مەزن دبم
 دگەھم ھەوران
 چەنگين من دسوژن
 ھەوارەك ژناخى دەردكەفت
 ئەسمان دگريت
 دزقرم ئەردى،
 بېھنەكا دى ژ من دفریت.

ھەر شەف ھزرا تە دکم
 کا تو چ دکى
 دووریا تە کوژە کە
 ئەز، چ ل خەربىيا خوہ بکم؟
 بکم گولەك و د ئنجانا پەنجەرا خوہ دە
 بچینم؟
 بیژە چ لی بکم؟
 ئیدی نەشیم ھەلگرم
 ژ گیانی من مەزنتەرە، گرانترە
 توژی دخەونەکا ئەفیونکری دە نەستى ی.

تو دترسی تهنه هیئ د نای دلی من ده
 نه بینی
 له و مینا په لاتینکه کا همه ر ژ بشکوژین من
 دره فی
 هه ست دکم ، من دقیت هه ر بیژم: هه ز ژ
 ته دکم !
 ل ده ف ته مه
 جیهان یا من و ته یه
 قه ته ک بو ته و قه ته ک بو من
 قه ته ک بو من و قه ته ک بو ته
 دکن دو قه ت
 قه ته کی بکه دسا کوئی خوه ده
 نه ز ژ دی قه ته کی کم باز نه ک
 نه ز و تو
 هندی ساخن،
 جینگانی ل دور بکن.

تو چوويي، غهواره بوويي
 و نهز دناقا خوه ده تڙي غهريياتي بووم
 ئيفاريان،
 ل سهر كورسيه كا باخچه كا گشتي
 وهك پهيكهركي دممام
 ريبوار دهاتن
 ريبوار دچوون
 و نهزا پهيكه ر تڙي پرسيار دبووم
 بهندهمانئ نهز نخاقتم
 مينا گوله كا ساقا
 ب تايين ميوه كا پير بهيٽه بهرزه كرن.

چاوا تو گومانی د ئه قینا من ده دکى؟
 ما قهى تو دین بووی کورؤ؟
 ژنه کا شوپشه یی مه،
 هه تا لیدانا دلی من
 هناسه یا من،
 هه ستین من وهك قورزیبهك سور ب ئاگری
 دیاره
 هندا گهرمم هندی هناسه یا ته
 نزا هیژ تو ب گومانی؟!

تو بهس حه نه کان ب هه ستین من بکه
 تو یارییان دکی یان راست دیژی،
 ب بیده نگی چووی، وهک بهلگه کی،
 بایهک ب حنیئر لی بدت؟!
 کا بیژه من،
 ل سهر کیژان جاده پی ل من دگه ری؟
 ل بن کیژان ئه رخه فانی
 بیهن دکی بهرما کیین من؟
 ل بن گاقین کیژان موسافران
 خوه قه دشیری؟
 ئه ز ئه قه مه، تو ل کی دگه ری!
 کورؤ:
 ته، ئه ز بی رهنگ هیلام
 ژ من قه به،
 بهلکی ئه قه خه ونه ک بیت ئه ز دبینم
 سو با دچم
 سو با دهیی.

جان ته چ ب سهری من کر
 چما تو چووی؟
 دووریا ته موسیبه ته...
 فی باژیری تژی هه ناسه یین مانی،
 تژی توزا خاترخوازتنان،
 تژی ژنین سوزانی،
 تژی لاپه رین به رزه،
 تژی زیندانی بی کوله ک،
 دکت ده سماله کا سپی و
 من پی دخه ندقینت
 جان: ته چ ل من کر؟

مينا بالندە يەكئ بچويك... بچوك،
 ھەزدكم بفرم،
 تا ھەموو دونيايئ ل بن چەنگين خوە ببيئم
 بو تە سۆرگولەكئ
 ژ باكوورئ دونيايئ بھينم
 بكم گولاف
 ب دەمكئ خوە يئ بچويك،
 بو تە زلكين خانيكەكئ پيشى قيئم،
 خەوينين خوە تئ دە مەزن بكئ!
 ل بەر بايئ كەتم
 من تو نەديتى
 ماندئ بووم، دئ دادم
 بەلكو تو ل ئەردئ بي!

۱۰ خهون: سلام بالایی

۱

ئەز،
د ناڤ رەنگى بىنە فشى دە هاتىم ھىلاندن
ل بن پىن من،
بىنە فشىۆك شىن بوون و سەر ھىلدان
ل رەخىن من،
پىر بوو ژ كچان، ھەموو ب كارىن بىنە فشى
ئەز دەر كە قتم يى د سۆرى ھاتىم ھىلاندن!

۲

ھىقىيا من ھەموو ئەو بوو،
ئەز ماچە كى ل كچە كى بدم
ئەز مەزن بووم...
ب دەھان كچان دڤيان من ماچى بكن
لەورا ھەردەم كارى من رەڤە.

۲

دووکيلا جگارا يئ ب رهخ من فه،
چاڤين من کوره کرن
بي کو نه لي بزفرم، من بهرچاڤک کرنی
دووکيل هه موو فه ژه نی بو وی
ژ هينگی وهره،
جگاره ب رهخ من فه ناهين کيشان.

۴

ژ سه رمان ده،
من دؤخينا خوه دگرت
کاله باپيری من، سه ری خوه هه ژاند، گوت:
" کريفو، دياره ب تنی د ناف ده ريپی ده ته
سار دبت!"

۵

من،
خوه ژ بهر خوه دیکین ته کسویی قه دشارت
دا کو چافین شو فیری من نه هنگیښن
به رسقا ئاخفتنن وی،
به روفاژی خوازته کا وی من ددان
دهمی کو نه هاتیمه خوار،
پاره ژ من وهرنه گرتن
دهمه نا من،
مابوو د بهر ده رگه هی ته کسویی ره.

۶

من دوماهیک فورم پرنه کر
نه ز ژ فورمستانئ حه زناکم
هه تا نهو نافی من ب گومانه و
چو مووچه یین ریزگرتنی ژی وهرناگرم!

۷

ئەو سترانېن كۆل گۆھى من خوەش دەين
بەحسى ھەموو رويساتيبي دكن
موويين من ب باوہشك دەين
ئەون يين كۆرۆڭ پينج جارن،
پەردەيا نامووسى ژ دەست ددن.

۸

ئەز مرقەك سەرزەلۆت بووم
خوەدان زكەك شۆر بووم
من تھەنگەك د ھەرچەكى ۋەركرېوو
لەورا د ھلبژارتنان دە،
ئەز دبووم شاليارى دەريايى.

۹

من د کۆشهیا هه‌وران ده
باران دباراند
به‌لی روژ،
ل ملی من ئاڤا دبوو.

۱۰

د ته‌ڤنه‌ک ئالزی ده
هه‌موو ده‌می مه‌ هاته‌ خوارن
ژ هینگی وهره،
ئه‌ز مریدی ده‌می مه‌.

۱۰ خهون: ئامينا زكري

۱

ئەقین د پېلاقین تە دە زیز دبت
و خەم د پاخلین من دە چاقرلکانی دکت
دەستی شەقی ئەم د نەھالا کراسی
خوہ دە وەرپېچان
دشەقېریان دە گرېداین .

۲

قەدەحەك
ژ دلقوتكا ئەقینی مە قەخوار،
گوئن،
د گەردەنا خوہشکبوونا مە دە مرن
و پەیف،
سار و شرن.

ته دکم بهر خوه، سيبه را ته دغه یدی
تهز گرنژیم،
گری شه هوه تا ته همی تشت دادعویران
و
ل بن قه رقوده یه کی ساخ
دبوونه خوه لی و ئاخ

د خەونین خەوتە دە
 زارۆکەکی نازدار،
 خوە ب رەخی کراسی من ڤه گرت
 هەستی هەناسەیین وی،
 تلا خوە میژت ب نەپەنی
 رەنگەك ژ بیھنا بوھاری وەك پرچا تە،
 نەخشی دەولەتەك سپی وەك دلی تە،
 ڤاری وەك شەبەنگا تە نیگار دکت و
 د تەڤنا عەشقا تە دە ئەز چکلاندم،
 کرمە دەرویشەك و مراندم.

ژ گولگه نمین ده شتا سینگی ته،
 ژ بی ده نگیا هموو گوتنین ته،
 ژ خوه داوه ندین د خه وین ته ده رازایی
 ژ پیالا قه هوهیا مهیا ل سهر ماسی مایی
 ل کوباریا به ژنا ته دفریم و
 ده ستین مه تژی رهنگ دبوون و
 هه ناسه پهنگ دبوون.

ل بن چه ترا خوه دی،
 دگه ریا نه کا بی هوو ده ده
 باران، پورا من ب تلین خوه شل دکت
 ل سپهری شهف باز ددت و
 روژ دکهفت
 هه یف درهفت

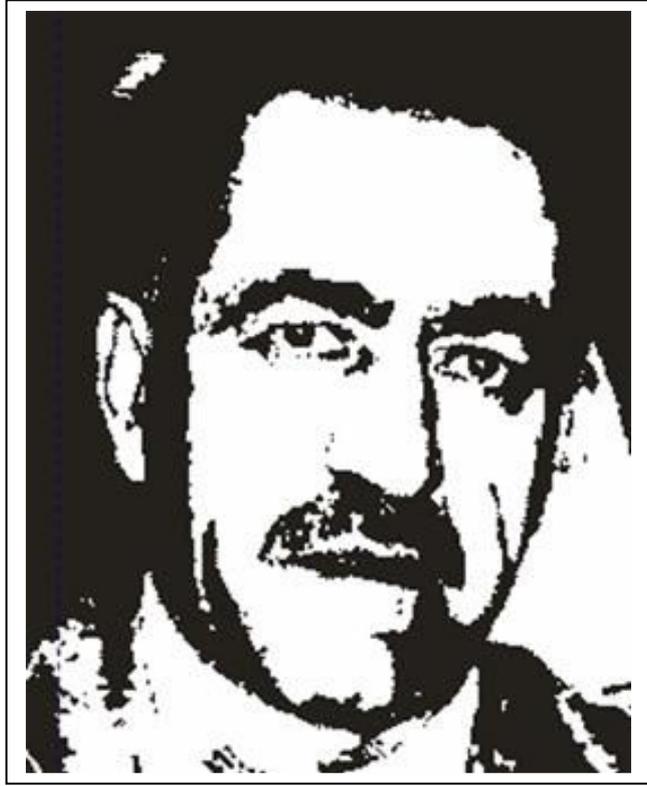
ل ژېر که ښایي که نیا ته،
جاده په کا تژی ژ به رزه بوونی
د خه لوه تگه ها چاښین ته ده،
من ژ ههستان ښالا دکي
ژبه دبه ختیا خوه، داوی ژ فان دبه هینی
و دهوله ته کا بی تلگراف رادگه هینی

دېښکەسىيا من ده،
 باژېره کى ژ بوونا خوه، ژ بوونا من
 کهرنه قالهک د پاڅلېن خوه ده ناوېز دکر
 ئېک دهات،
 ل سەر ملان باخچه په کى عشقى
 و ل بهر شویتکا وى،
 وهلاتهک تژى کوترېن سپى
 ئېک دهات
 د تارىستانى ده شه مالک هل دکرن و
 دهستېن من دگرتن
 کالکېن وى نه خشاندى ژ کهسکه سوړى
 جانى من د جانى خوه ده شکاند و دبورى و
 شانەيېن له شى من ب تلېن ياسه ميني
 مهست دکرن و
 ل بهر ئاقان، چپکېن بارانى خوه د دهستېن
 مه ده دهژمارتن و
 ل گهل خه مان دبوونه خهون و
 خهون دهاتنه براژتن

بارانه کا رويس
 د بيده نگیيا برکا روپاران ده مهش دکت
 ژ هه ناسين ته فدهر دبر و
 هيژ بهنده مان،
 د ده ستين من ده پياله کا قه هوه يي يه و
 گيان ژي،
 هلمه کا ره قي يه

بايي پاييزان د گوهي به لگان ده دبلقن
 کراسه ک ژ عترا زهر ل به ژنا وه رزان دکت و
 د فرينگه ها مژگولکين خه ريبیي ده ديژت:
 تلين خوه ل بهر به ژنا کيژان داري،
 کيژان باغي بله يزينم؟
 و چ نه خشي
 د بابه ليسکا ژيي خوه ده بدرکينم؟

۱۰ خهون: هزرقان

۱

ئەز شەقەكى فیلۆسوف بووم
من پلان کر بیم شاههک مشه دادوهر
کو ئەز بوومه شاه، بووم نه ویرهک
ژ ترسا ئیدی بووم کوژهک.

۲

ب دارى قه هئار پر بوون
لى يهكى ب تنى حەزا من بر
کو دەستين من لى هاتن هەق
مەمكەك سپى و پرى شير بوو.

۲

بارانه ک توند
د ناڅ کورکئ من ده سار دبارئ
هه تاقه کا گهرما کوژهک
بانئ سهرئ من دشهوتاند.

۴

من دزانی بهندیخانه بوریئ منه
دا نه ز ئت برهقم
بئ هژمار ده رگه هـ څه کری بوون
هر ده رگه هیئ نه ز ئت دهرباز دبووم
نه زهک وهکو من دبوو چو نه.

۵

ل بهر دهرئ وه ئهز دبووم نيرگز
ب كوڤيکهک زهر
لي، بهري كو تو ژ مال دهریکهڤي
بابي ته پي خوه داهينا سهر.

۶

ئهز ل سهر کينا خوه رازابووم
لي د کام و ئارامي ده
من ستران ب ههزکرنی دگوتن.

۷

ٲٲز و ٲٲو بوون
بارانه كا هوور دبارى
بايهك سار هات
چو نه مابوو ٲٲم خوه بدن ٲٲك
وى لڳينى ٲٲز هشيار كرم.

۸

په نڅه رٲيا وه
په رده يهك په مٲا ته نك ل بهر بوو
ل پشت وى په رده يى
ته هه لٲه ستهك من ژ بهر دكر.

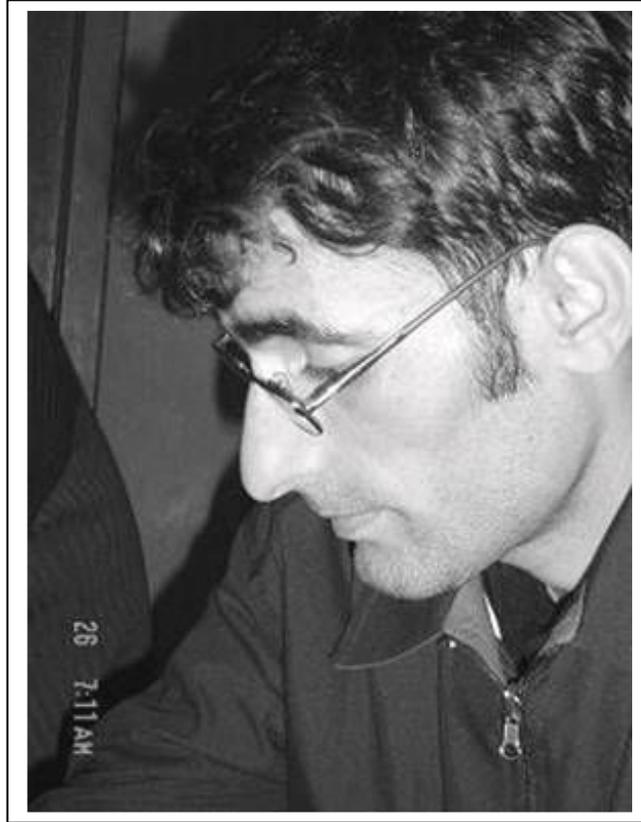
۹

د پيكي من ده
ديمي ته بوو دگرڼي
من ب شادي تهف داقورچاند
دا تو تهف اف
د ناف تهنی من ده بزي.

۱۰

تو ل وي ئاليبي سينوري بووي
لهورا ههرتم
ل تافزهركان زي
ئز بهر ب روژئافا دفريام.

۱۰ خهون: مهسعود خهلهف

۱

هینا گول بهن دکرن
شهرقینی ژ بن گوھئی وی هات،
دهما گۆت ئهز ههلبهستفانم،
ژ وی روژی قه... باران نهما هات

۲

هینا دهستی خوه بلند نه کری
و نه گۆتی (ئهز)....،
ئهو ژ سینۆران ده رباز کرن،
ژ وی روژی قه... دیا وی نهما هاته مال.

ژبيرڪر ڪو روڙا جهڙي گوله ڪي ديارى وي
 بڪي،
 وي ڙي نه پرسى ته چ ل دلي خواه ڪريه و
 چوو...؟

دخوازت بمرت بهرى ڪو شيار بيى،
 چوڪان نهو شيارڪر و ڙبره گوٽن،
 ته خاتري خواه ڙ چيا نهخوازتيه.

وئ شەقى رابوو سەرخو،
 وہ کو گورە کی برچی،
 هەستین یارا خوہ کۆمکرن،
 و ل سەرى گرە کی فەشارتن،
 ژ وئ شەقى فە... بئ دل دژی.

هئقیین خوہ کۆمکرن و گۆت:
 یا سیئ پۆچ،
 یا پینجئ ژئ پۆچ،
 یا یەك و دو و چارئ ژئ پۆچ،
 گوستیلک ب من ره یه،
 ژ وئ کیلیئ دە، تهنئ ب شەق دژی.

۷

ئىدى دەم ھاتبوو،
كو مريپن د سەرى خوه دە ھشيار بكى،
و شەھيدىن بى گورستان كۆم بكى،
داكو ژ نوو قە گولەكى بچينن،
و ديسان، ژ نوو قە رۇژا مرنا خوه راگھينن.

۸

يارا وى ھات،
دەمژمير دكەنى،
رووپەلەكى نوو قە كر،
ديسان ل چاقى وى مەيزە كر و پەيغەك
نقىسى...

م

ر

ن

بی بهرسف نهما،
 و بهنا شهواتی دیسا هات،
 هر ههشت خهونین دی سهرزبکرن،
 و هییدی هییدی گورا خوه کولا.

چافی راستی دکه نی،
 چافی چهپی دگری،
 دهستی وی یی راست یی چهپ دخوار،
 ژ خهو شیار بوو،
 دیت کو دیسا بی دهولهته.

۱۰ خهون: فازل عومه

" وهختی کو مهژی کریارین مه یین روژانه دکت پهیف، ل گور فین و رهوشا خوه، هندهکان ب نازکی هلدگرت، هندهکین دی ژی ب کین دهاقیژت و یین مایی، وهکو خهون، یارییان پی دکت"

- تۆل كويغە يى؟
 تۆنەل گەل تيشكىن رۆژى يى
 تۆنەل گەل بېھنا گولى يى
 تۆنەل د ناپ پرتووكا من دە يى
 تۆنەل د ناپ دلى من دە يى
 تۆنەل د ناپ خەوينىن من دە يى
 تۆنەل د ناپ كەقالى ديوارى من دە يى
 تۆل كويغە يى؟
 - ئەز! ئەز ئەقە مە
 تۆ خەلەت ل من دگەرى حەيران!

تیشکین روژی
ل هیلینین خوه یین بوهارى
ل هنداف روپارین خوینئ
و جوکین بهفرین
دهقین خوه قهکرینه
ماکین وان
ژ دوور دهین
ژ ناف چه م و زهقییین دوور دهین
تزی گهورییا وان " TNT " یه
دی قهرهشنه دهقین بهش.

ئەز پىر ئەقىن بووم
تۆزىنەك مۆدىرن بووى
ل ئاسمانى ھەفتى
ئەز و تۆڭكە كەڭتەن
خەلكى گۆرىن خوە ھلگرتن و رەقىن
ئەز و تۆ بوونە خەونەك شىن
بۆزەمانەك دى
بۆ پاشەرۆژەك دى.

گیاپه ک بهیی
گیانه وهره ک سه کتی
مروقه ک مرد
ترومپله ک خراب بوو
نوردی هه مپیژی خوه فه کر
ب نه قینه ک دایکانه
هیډی هیډی هه می خوارن.

من نەزانی
 بشکورینا " باق " ئ چاوان بو خوه هلبگرم
 من وپنه کر
 من ب دیواری قه کر
 من نەزانی
 ئەقینا ته ، چاوا دەرەهی بکم
 من ئەم ئەخشان دین
 ل مه پیدانا گشتی چکلان دین
 من نەزانی
 ئەم دئ چاوا هر بو ئیک بن
 من تو کرییه دەرگه هی دلی
 دا کەس بی ته نه هیته ژور.

هه می مروؤف
ژ هه مان توخمان دهین نژنین
ب ئیک قالب
ب هه مان کارلیکرنین کیمیاپی
دگهرن، دکهنن و دگرین
لی ژ ههر قابه کی
دهردکه فت توفی که سه کی.

V

ل زناره كئى بلند
بلند... بلند... بلند
ٲالايه ك،
ل سه ر نژياره كا كلؤخان نه خشاندى يه.

مروڤهک زانا و ژیر
 ل سەر تهختهکئ سار، سار دبوو
 ههمی هزر و بیر
 تیپ - تیپ
 ژ لهشئ وی دوهریان
 ژ لهشئ وی دفریان
 بههیداران ب دزی ڤه،
 تیپ ددزین.

د ده‌ریایه‌کا جه‌نگه‌نه ده
ئه‌ز ل سهر بازبه‌ران دلغم، دنغم
روژه‌ک هات
ئه‌ز ل گهل بازبه‌را داوییی داکه‌قتم
ئه‌ز
د ا ک ه ف ت م.

من بیہن کریں تا کو سار بوو
من ماچ کریں تا کو سار بوو
من بالا کریں تا کو سار بوو
من گوہ دایں تا کو سار بوو
من ہند دیت تا کو سار بوو
من ہزر کر تا کو سار بوو
ب خاترا وہ
ئہز بو خہونان نہ شیئم بڑیم.

۱۰ خهون: كه مال سليقاني

۱

بەرى بىندارىيى
بەرى بزىنم راستى و پىرۇزى چ نە
تە دگۆت: ياخييون گونەهە!
تە ئەز فىر كرم هەردەم بىيژم: بەلى!
بەلى من كورى خوه فىر كر بىيژت: نۆ!

۲

ب پەيفىن تەيسۆك
تە ئەز خاپاندم
و ئەز بۆ تە، ل ئەتەكەك پنىكرى دگەريام.

۲

و هیژ ل باژیری من هه موو تشت بلند دبن:
دهنگی مه لایان، ئافاهی و پی.

۴

د وه رزی بیدهوله تیئی ده
من خوه د چاڤین ته ده دیت
لی، ته نقاندن.

۵

ل شەقەكا تاقەھەیف
من پرتیسکین تە قیددان و
پووتی عشقا تە دنژاند
دەمی کو من تۆ ئاڧاكری
تە
ئەز
ھەرفاندم.

۶

من دخوازت
ئەز ئاخینکین تە بکم دەرزیهکی ئاڧرمیشی
رۆندکین تە بکم تزبی و زکری و سەلەواتان
پی بکم
بەلی تە دگۆت: ئیدی رۆژ ژ رۆژھەلاتی
ناھەلت.

۷

پشتی کو ئەم مەریڻ
ئەم ڤه گەریان
ئەز دبووم ئەرد
تۆ دبووی دارهنا و
بیانیان بەر دخوار.

۸

برس، تەلەهەکا ڤه دایی بوو
ژبۆ گولیگەنمەکی ،
پەرییڻ سەرهلدانان دەنگاڤتن
ل هنداف وان
تیقەتیقا زەلامەکی مەزن بوو.

ب درېژيا ته مه نى مه حرووميى
 نه ز ل ته دگه ريام
 داوى كو من تو ديتى
 ئيدى ل خوه دگه رم.

ل بهر روڼاهيا ته
 من خه ونيڼ خوه
 ب په رده يڼ شه قى ځه ددوربتن.

۱۰ خهون: هه ییبهت سدقی (که قال)

۱

چاقین خوه فه که
ئه و سیه را ل سهر دیواری
سیتا فکا منه ل دوپف ته دهیت
به ری بچی ، بی خاترخوازتن
بیژه من ؛ بوچی به هشتا هفتی حوری
د چاقین ته ده وه غهر کر؟

۲

شقیدی
جیرانه کی گوته دایکا من:
کچین مه بووینه کیشین ئالۆز و
ل دوپف بیهنا سیفین گهنی دکه فن!
من ل بهر ده رگه هی،
سهری خوه دچه ماند.

۲

هه گهر ته دیت،
بیژه وی:
ل بهر ده رگه هی مالا ئیتیمان
ل بهر سینگی خوه هگرتی یی دایکه ک
خوه فروش
ل سهر مه نجه لوکین دیکیل گرتی و تژی
پرس،
من و وی ژفانه!

۴

دهمه کی دریژه
نهر د ئافزه ژ هه ستيکین که له خین من و ته
و ئهم بهر ته راشی که ریا ده کتاتوران
دگه فزین
و خه ما ته بووبه له په کی کاغز و کورسیک
چهند روژ ژ هه مبیژی ته،
ل گهل مروقاتییی بۆرینه!

دقیق ل بن دلۆپین بارانی
 گونههین باب و باپیران ژ لهشی خوه
 بشووم و
 ژ بیر بکم
 کو ب خوینا مروۆقان مروۆق دژین
 دبیژنه قی فلهسهفهیی: ئازادی.

نه بیژه : من تو چى ی؟
 ئەز ب خهونه کا کابیسى فه هاتیمه
 فه ژاندن
 نه! نه بیژه قهده را من بوو!
 نه بیژه؛ د شه فه کا پر ژ هه مس و ئهاتین
 دوو مروۆقان
 ئەزا هه لوه شیایم!

ئەزا ژ ھەزیمەتا پەیفین نەشویشتی
 درەقم
 ئەزا ژ دەنگی پەلاتینکین دەفتەرین ،
 کچکین ھەژدەھ سالی ھاتینە ھلاوبستن،
 درەقم.

تە دزانی،
 دیرۆکا ئەنفالکرنا گولان چەندا ب قەھر بوو،
 تە دزانی ئو کچکا ل ھیفیا دەنگی خوەدی،
 د کفنی خوە دە رازایی،
 ئەز بووم؟

ته نه گوته من ،
 کو د عینجیا ته ده
 بوومه چپکه ک ژ خوینی
 و د ده مانا ته ده
 بوومه ده سټیپکا مرنی.

بهیله ژ زیندانا له شی مروقی ده رکه قم
 بیم روپه له کئی بی خهت ژ فلهسه فهیی
 و چ نفیسین
 دا ل بیرا من بهیت کو
 ل ده سټیپکا بوونی،
 مروف پاقر، زه لال و نازاد بوو.

۱۰ خەون: عارف حیتۆ

چيايه كى كه پو بلند ..
 وهك منارئ دسينگى ئهردى ره چكلاندى
 خورت، د روويئ ئاسمانى ره ...
 پهرده يا شهرمى دراندى
 ديمهك سار و جهمه دگرتى ل بهر
 سوولاڤى
 خهونين مشتى وههم و ئهفين
 كرنه دتووركى وهغهرى ده و رى گرنژين
 باى ... يارى ب چپكين سوولاڤى دكر
 خهزبن گهرم و نوو تركى، د دهڤى
 شووشه يى ده خهتمين
 شيرى ئيمامى عهلى و كهڤيرين ،
 ههسپين كهڤيل شوون سمين خوه لى
 چاندين
 خوين ژى دبارى و عشقه كا داگرتى ژ
 كينى
 بهفر و ئاگر كهڤتنه سهر جى برينى
 بههشت يان جههنم ژى دپهشين .

ئەوئ مەيگىر...

پىنكەكى عشقى دانا

مزهيهك ژ ماچان و سترانهك ئەقينيى

ھەمبىزەك گەرم و پەيغەك ژ راستيى

كەسەكى ب رىھ، ھەقبن تىكدا

ھوربىن بەھەشتى و رووباربن شىرى

بوونە كەنيزەك، ل بەر دەرى مىرى

گلىزى كەل ...

ژ لىقپن قەشاقى دبارى و دبوو ۋەرىس

پىنگاڧىن سرت زنجىركرن

ھەموو ھىقى ھىلانە رويس.

پشٹی ب گولہ یین تہہ نگان نہ مری
 چرایئ شہ قستانئ ب گورزین کوژہک نہ
 قہ مری
 دیمئ گولہ کا گہش،
 ب ماچہ کا شہ ہوتی بریندار کر
 ہزاران گول، دلہ شی برینوی دہ تازرین
 روٹاہیا روویہ کئ کہ ژ ب برینہ کا فرہ
 ماچکر
 ہزاران ماچ، ل سہر لیقین نوو ہشکبووی
 دہ ئورین
 گولہ یین سار دقافکان دہ لہیزین ،
 تہوتہ مہ کا ب سینگی کیلغہ کہ فنار بووی
 سیمہ رخہ کئ کرہ ددہستی بایئ ہوون
 دہ و
 قہید ژئ بارین .

ئەوئ پېشمەرگە ...
 دقۇلاچەكا ئۇدەكى قە بوويه كەلەك
 ھەموو رېبار ھاتن و چوون
 نە غەدارەكا ھنگارى ھەيە... نە فيشەك
 نە مالەكا تەنا ھەيە
 نە يارەكا چاف رەش بەلەك
 ھەموو مال و مولكى وى ھەيى
 ھەزەكا گەرمە و ديتنەكا ھيژ نە قەبوويى
 كرنە ددەقى بزوئى دە و دشەقى وەررەر
 دەمى رۇژى تيرۇژكىن خوە
 بەرداينە سەر چيا و دۇل و گولپن
 سىسبوويى
 ھەزا وى يا ئاگر پېقە و ژ مېژە سار بوويى
 دمۇزەخانا بېردانكى دە... ببوو خەلەك .

ل هه ڦوکه کا گهرم گهریام... من تو دیتی
 ل سینګه کی نهرم گهریام... من تو دیتی
 ل خه بهره کی ب شهرم گهریام... ههر من
 تو دیتی
 ما تو ناڅی ل گهل من، یان سیناڅی؟
 ما تو نوژی ب منغه، یان گولاڅی؟
 ما تو شه ڦا بیره وهری یین من یین که ڦنی ,
 یان هه تاڅی؟
 نه ز – نه زه کی - بیږه ډه ب شعرئ ڦه
 ژ لاته کی دکه ڦمه لاته ک دی
 ژ هاقیبوونه کی...
 هلباسک دبمه کومته کی دی یی هاقی!

کاروانییه کی هییدی د گوهی من ده
 خواندبوو
 ل چو بهنده ران نه راوهسته!
 ناڤا گهرم سیبه ری دخوت
 ناڤا خورت گونه هی دشووت
 ترسا کوژهك ...
 ل چو بهرناڤین هوون و ته نا هاویش نه بوو
 ئامانین سفری کون بوون
 کولین زامدار پی مت بوون و
 دلی من ژی پی بوو بزوت .

ئەو بېژنىن ل پېنجشەمبا چوويى
 ل گۆرستانى نقيژ دكرن...
 شېرىناھى ل سەر زارۆكان بەلاق دكرن
 خوه ب بەر سىنگى زەلامىن چىنج قە
 دمراندن
 ئەو خانمىن ئىقاربيان ل " گەلىي دھۆك " ئ
 پسته پستىن ئەفنىيى دكن
 مەيى قەدخون و سەمايەكا شەبەقى دكن
 سترانىن قەگەرا كەسك، دستراندن
 نېرگزين نووبشكفتى...
 ل سەر گۆرېن عەزىزان دچاندن!

من و دهريايي ژفان دابوو ئيك
 ههكو پيل تهنا دبن
 ل سهر سينگي وي رازم و
 خهوان ب گزيرتهيين نهديتي فه بينم
 ثايهتین نهگوټی ژ پهيفان فهژينم
 عشقا خوه يا نهپهن و مات
 ژبو ماسييين سهوداسهر بدرکينم
 خهوي چاڤين من گرتن و چو پيل
 تهنا نه بوون .

ل ئادارا چوویی، من سووند خواربوو
 ئیدی جگاران نه کیشم!
 تیقه لیکا جگارا بوو ل سهر لیقین من
 ما من چه ند جاران سووند خواریه؟!
 ئه ری ما نه ز سووندی ب چ دخوم؟
 ب ترسی،
 ب مهرگی،
 ب ژیانئ، یان ژی ب گورین شه هیدان؟
 نه ز ب سووندخوارنی فه گیژم
 کا دا خه ونا خوه یا سه راباوی بو ته بیژم
 ب خه ونان،
 هه موو سوجه تین خه موکی دی نیژم.

ئەقە ئەزم... ب تنى
 ژ بلى خوهدى،
 نه كه سهك ل گه ل منه
 نه چو كه سى ئاگه ه ژ منه
 گيژه فانكى، وه غه ره كا حه له زونى كره پى
 من
 و من دا رى
 عه مر بۆرى و نه گه هشتم چو رېژگه هان
 رېكه كا بى سه ر و بنه!

۱۰ خهون: دايكا داليايي

۱

دگهرمه گهرما هاقینى دا
خوه دپراسیپین مروقان دا
د بوو شه ما...
من دخه وئ دا
گوه ل دهنگى بارینا تهرگى دبوو
من سار سار دبوو
ئەز هشیار بووم،
ئەز یا دخوههئى را حهمەر بوویم

۲

ئەز یا نغستی مه ل برجا بهلهك
خهونین من خولیک دان دینه ئیک
چوار رهنگا ههمبیز دکهن و
هشیار دبم
ئەز یا د شاخى فیلهکی دا نغستی مه

۲

ل شه ڦين تاري،
خه وين رهش
ل گيانئ من دبنه مي هفان
ئه ز ژ تاريئ دترسم
سپيدئ رادبم
مژيلانكين من يين بووينه جوت،
ئه له مك يا ليئ

۴

ل سه ر بانئ هه يڦئ
ئه م د خه و چووين
وهك "أهل الكهف" ماينه د خه و
دهمئ هشييار بووين
مه خو ديت د ئالايئ رهنگين دا پيچاين.

۵

دادگههئ ئه ز زربه هر دكرم ژ خوشيا
ژهينگى وه ره،
روژ ب شه قئ ده لپت و
هه يڤ ب روژئ دبيتته گوکه کا په مبی
زاروڪ لبه ر چينگانئ دکهن.

۶

ل وى شه قامئ
بوويه هه ناسين شعرين من
دبوو به فر، دقه رسى
ته ده ستئ من گرت و
من سينگئ ته هه مييز دکر و
مه خشکانئ دکر
من چا قين خوه فه کرن
ده ستئ من يئ د ده ستئ باپيرئ من
هاتيه قهيد و زنجير کرن.

۷

كەقالەك ژ ماچین سوراقا لیقین خوه
من ل سەر دیمی ته چیدکر و
تو دبوویه ئادهم
ئەز دبوومه حەوايا ته
بەر ب ئەسمانی دفرین و
شەیتان ژ مه بیزار دبوو،
پیکهکی عەشقی د گەل مه فەدخوار

۸

حەزین من هەلاویستی نه
بشاقا لیقین ته،
ل سەر کراسی من یی سپی دبیتە پنی
قەدەر من تەسلیمی خەونا دکەت و
خەون کیفی نه،
ژ من درهقن

۹

روژئاقایى باژېرى مه
بورج ب دولارى هاتينه ئافاكرن
ل بن سكرى يا كريبه هيلينين عه شقى
روژههلاتى باژېرى
ريبارى هشكهروو دقهبيت و
تيمساح مهلاقانيان تى دا دكهن
مار خوه ل ئيك و دو مار دكهن و
مشك داوهتا وان دكهن

۱۰

سنور خهونين من دهيرن
من بهر ب نه مان و بهندهمانى دبهن
خاترى ژ كى بخوازم؟
ژ چار وهرزان؟
شفيدى د خهوى دا يين بووينه بينچ و
ستير ب روژى دبنه شهقرهفينك و
ل خوه دگهرن
خوه نابينن.

١٠ خهون: مهسعود عارف

۱

پشتی خهونی چو جه نه ماین
دهرگه هی حوجرا من لیدا
د دهرزا دهرگه هی ره من ددیت،
ئهو په لاتینک و ئهز با

۲

د خهوی ده،
من خهون ددیت
د خهونی ده سهراب ددیت
د سهرابی ده با ددیت
د بایی ده تو ددیتی.

۳

بى خەون ،
ئېكەمىن پېنگاڧا ئادەمى،
خوۋەكوژتن بوو
دوويەمىن پېنگاڧ،
ژيان.

۴

ئەڧ شەڧە...
من و خەونى ژڧانە
ئەو دىڧ قاينىڧ ڧەخوت و
ئەز ويسكىيىڧ
پاشى، دانس
پاشتر رازان و
ل دوماھيىڧ،
ديسان ژڧان.

۵

ما نه ئەز بووم،
د وئ شەفا تارى دە،
ما نه تو بووی،
د وئ شەفا بووندار دە،
مه خەون بدیتنا هەقدوو قە ددیت؟

۶

- ئەلۆ!
- ئەلۆ!
- ل (۲۱) ئى قى مەھى، سەعت (۹) ی
سپیدی، ل ئیستگەها شەمەندەفرا
(۱۲) چاقەریمە... دئ چەند روژەکان ل
گەل تە بۆرینم.
- روژ ب روژ کاغەز قەددان هەتا روژا ۲۱،
سەعت بوو (۱۰، ۱۱، ۱۲ و...).
- ئەلۆ!
- ئەلۆ... کا تو دیار نەبووی؟!
- ببۆرە، من نەگۆتییه کیزان سالی.

۷

ب ھەموو پېرۇزىيىن خوە، رادگە ھىنم
يان دېرۇكا مە خەونە،
يان ژى ئەقرۇا!

۸

۳۳ سالە و
ئەز د پەنجەرەيى دە چاقەرئى خەونىمە
ل بەر چاقىن من،
ل سەر پايىسكىلى دوو تايرى دگەرت
پۇستە، نامە، كارت، گول، گرنژىن، ھىقى
تاخ ب تاخ،
كۆلان ب كۆلان
مال ب مال،
دگىرىنت و
ھىژ ئەز چاقەرئىمە!

خوهزی ب تنی جارہ کئی من خهون دیتبا
 د خهونی ده تو دیتبایی
 دا من گوٹبا ته: نهٚهیه خهون!

د دهمی ترس و برسی ده
 من خهونین مهزن ددیتن و
 مروٚقین مهزن...
 نهٚقرو،
 مروٚقین بچویک و بی خهون.

ژ وەشانىن ئىكەتيا نڧيسەرىن گورد/دەۋك

- (۱) نڧىژەك مەستانە ل دۆر گونبەدا جزىرى / ڧەكۆلىن، د. د.
فازل عومەر - ۲۰۰۴
- (۲) خەونىن تازى / ھەلبەست، روخوشى زىقار - ۲۰۰۴
- (۳) وەغەرەك د نھىنىن دەقى دا / رەخنە و ڧەكۆلىن، ياسرى
حەسەنى - ۲۰۰۴
- (۴) بىياڧى خواندىن / ڧەكۆلىن، جەلال مستەفا - ۲۰۰۴
- (۵) لېەر دەرازىنكا تىكىستان / خواندىن وىزەيى، سەلام بالايى
- ۲۰۰۴
- (۶) خواندىنگەھا برسىكرنى / چىرۆك، صدىق حامد - ۲۰۰۴
- (۷) ھزر و دىتن / ھزر و رەوشەنپىريا گشتى، د. عارف حىتو -
۲۰۰۴
- (۸) چەند رىيەك بۆ دەقى / ڧەكۆلىن، صبىح محمد حسن -
۲۰۰۴
- (۹) بەرپەرەكى وندا ژ ژيانناما سەلىمى ئەسمەرى / چىرۆك،
انور محمدطاهر - ۲۰۰۴
- (۱۰) چەند خواندىنەك شىۋەكارى / ڧەكۆلىن، ستار على - ۲۰۰۵
- (۱۱) زانين سىناھىي / رۆمان، تحسىن ناڧشكى - ۲۰۰۵
- (۱۲) قىصص من بلاد النرجس، حسن سلىڧانى (الطبعة الثانية)
- ۲۰۰۵

- (۱۳) گۇتارىن رەخنەيى/ كۆمەلە وتار، ھۆشەنگ شېخ محمد -
۲۰۰۵
- (۱۴) گەريانەك د ناف باغى ئەدەبى كوردى دا، رەشىد فندى -
۲۰۰۵
- (۱۵) سۈتنگەھ/ رۆمان، بلند محمد - ۲۰۰۵
- (۱۶) سىياپوشى زىمارى/ چىرۆك، د. فازل عمر - ۲۰۰۵
- (۱۷) شانۇيا ھەققەرخ و چەند دىتن/ سيار تىمر - ۲۰۰۵
- (۱۸) فىيان د دەمەكى ژاندار دا/ رۆمان، محسن عبدالرحمن -
۲۰۰۵
- (۱۹) تەكنىكا فەگىرانى د كورته چىرۆكىن (فازل عومەرى) دا/
فەكۆلىن، نەفيسا ئىسماعىل - ۲۰۰۵
- (۲۰) مىرى و كەفۆك/ چىرۆكىن زارۇكان، د. عبدى حاجى -
۲۰۰۵
- (۲۱) ھەژدە چىشانۆكىن گورگا/ چىرۆك، ب: محمد عبدالله(چاپا
دووى) - ۲۰۰۵
- (۲۲) روستەمى زالى/ د. عارف حىتو(چاپا دووى) - ۲۰۰۵
- (۲۳) شەينا چىيايى سىي/ چىرۆك، نزار محمد سعيد - ۲۰۰۵
- (۲۴) جەمسەرى سىي/ كورته چىرۆك، خالد صالح - ۲۰۰۵
- (۲۵) ئەى رۆژ نەچە ئافا/ پەخشان، سەلام بالايى - ۲۰۰۵
- (۲۶) ژ رەوشەنبىريا كوردى/ فەكۆلىن - گۇتار، ناجى طە
بەرۋارى - ۲۰۰۵
- (۲۷) زارۇكىن جىھانا ئاشتى و ئاشۇپى/ فەكۆلىن، ھزرقان
عبدالله - ۲۰۰۵
- (۲۸) دھۆك د سەربۇران دا/ بىرەۋەرى، صديق حامد - ۲۰۰۵
- (۲۹) جاك درىدا و ھەلوەشاندىن/ فەكۆلىن، د. فازل عمر - ۲۰۰۵

- (۳۰) داويا شەرفانەكى/ رۇمان، عصمت محمد بىل - ۲۰۰۵
- (۳۱) پىلېن رەخنەيى/ رەخنە، نعمت الله حامد نەيلى - ۲۰۰۵
- (۳۲) دەما ھېشتا گيانەوەر دىشان باخفن/ چىشانوڭكىن مىللى، و:
 ھجى جعفر - ۲۰۰۵
- (۳۳) بەر ب دەقى خۇمالى/ دەق و شىرۇفەكرن، ئىبراھىم
 ئەھمەد سىمۇ، ۲۰۰۵
- (۳۴) مېمىتىكىس، ژ ھزركرنى تاكو ئابدېئولجىيائى/ د. فازل
 عمر، ۲۰۰۵
- (۳۵) كەلتۇر.. ناسىئونالىزم و ەەرەبكرن/ فەكۇلېن، ەبدال
 نورى، ۲۰۰۵
- (۳۶) پەيىقىن بى پەردە/ فەكۇلېنېن رەخنا ئەدەبى، عبدالخالق
 سولتان، ۲۰۰۵
- (۳۷) نىقىسنى د چاقىن نىرگىزى دا/ ەلەبەست، بەشىر مزوئىرى،
 ۲۰۰۵
- (۳۸) ژ فەلسەفا بەرخودانى/ ەلەبەست، رەمەزان عىسا، ۲۰۰۵
- (۳۹) ئەوى دژى ەمىيا/ كورته چىرۇك، صبىح محمد حسن،
 ۲۰۰۵
- (۴۰) نژيارگەرى/ د. فازل عمر، ۲۰۰۵
- (۴۱) بىست سال و ئىقارەك/ رۇمان، صبىرى سلىقانىەى، ۲۰۰۵
- (۴۲) نىقىسىن د نابقبەرا نىقىسەرىن خوداوەند و لىگەرىيان ل
 ئازادىيى/ فەكۇلېن، ھۇشەنگ شىخ محمد، ۲۰۰۵
- (۴۳) ژ چىرۇكىن مىللى يىن فلكلورى/ جمىل محمد شىلازى،
 ۲۰۰۵
- (۴۴) جواھر المبدەين/ مناقشات ادبىه، اسماعىل بادى، ۲۰۰۵
- (۴۵) دىمەنىن پەچنى/ چىرۇك، كىقى عارف، ۲۰۰۵

- (۶۳) تەڧنكەرا كورد، ھونەرمەندا بەرزە/ ڧەكۆلین، و:
مەسعود خالد گولی، ۲۰۰۶
- (۶۴) چاپەمەنییەت رەوشەنیریت دەڧەرە بەھدینان (۱۹۴۵-
۲۰۰۰)/ بېبلوگرافیا، وصفی حسن ردینی، ۲۰۰۶
- (۶۵) شەفا فریشتە رەڧین/ چیرۆك، اسماعیل سلیمان ھاجانی،
۲۰۰۶
- (۶۶) گولولكا ئالۆزیای/ خالد صالح، ۲۰۰۶
- (۶۷) نڧیژەكا بارانی/ ھۆزان، ھەڧال ڧندی، ۲۰۰۶
- (۶۸) رۆژ/ ھۆزان، ھشیار ریكانی، ۲۰۰۶
- (۶۹) عشق ل ژیر پرا چینودی/ بلند محمد، ۲۰۰۶
- (۷۰) وەرزی ئەڧینی/ نۆڧلیت، یونس احمد، ۲۰۰۶
- (۷۱) ئەڧسانەیا سترانیڧ بئدەستی/ نجیب بالایی، ۲۰۰۶
- (۷۲) خەونەكا ئەمریکی، چیرۆكین عزیز نسین/ و: خیری
بوزانی، ۲۰۰۶
- (۷۳) ھزرینەك د زمانی كوردی دا/ رشید ڧندی، ۲۰۰۶
- (۷۴) خانی مامۆستایی سییەمین/ مەم شەرەڧ، ۲۰۰۶
- (۷۵) ژ ئاوازیڧ جوانیی/ ھۆزانین، ناجی طە بەرواری، ۲۰۰۶
- (۷۶) پیداجوونەك لسەر ھندەك بەلگەنامەییڧ تاییبەت ب
كوردانڧه/ ڧەكۆلین، د. صلاح ھروری، ۲۰۰۶
- (۷۷) مەشا بۆكان/ ھۆزان، ھیڧی بەرواری، ۲۰۰۶
- (۷۸) ئەو زەلامی دگەل خۆ لیک جودا/ شانۆ، سیار تەمەر،
۲۰۰۶
- (۷۹) پەلین عشقی/ ھۆزان، درباس مستەڧا، ۲۰۰۶
- (۸۰) شەڧین سار/ رۆمان، ھسەن ئیبراھیم، ۲۰۰۶
- (۸۱) ھۆزان بۆ دەلالی/ ھۆزان، خالد حسین، ۲۰۰۶

- ۸۲) بالۆلكا شەكرى / چىرۆك، حسن سلىقانى، ۲۰۰۶
- ۸۳) حەيرانۆك نامەيىن ئەفەندىداران / ئەدىب عبداللا، ۲۰۰۶
- ۸۴) مرن د قشلهيا پادشاهى دا / چىرۆك، محسن عبدالرحمن،
۲۰۰۶
- ۸۵) چىفانۆكا گايى سۆر / فلكلور، جمىل محمد شىلازى، ۲۰۰۶
- ۸۶) سەلوا ھىش بەلالىسكە / ھەلبەست، لقمان ئاسھى، ۲۰۰۶
- ۸۷) بلىجان / رۆمان، پەروىز جىھانى، ۲۰۰۶
- ۸۸) لەعلىخانا گۆفەيى / چىرۆك، مصطفى بامەرنى، ۲۰۰۶
- ۸۹) فەگەر / رۆمان، شاھىن بەكر سورەگلى، ۲۰۰۶
- ۹۰) قەدەرە من / ھۆزان، سەلمان شىخ مەمى، ۲۰۰۶
- ۹۱) بېھنشىك / فولكلور، محمد حسن بناقى، ۲۰۰۶
- ۹۲) ئارمانج / ھۆزان، سەبىر ھەكارى، ۲۰۰۶
- ۹۳) باكورى دل / ھۆزان، دلشا يوسىف، ۲۰۰۶
- ۹۴) خەونەك بنەفشى / چىرۆك، عصمت محمد بىل، ۲۰۰۶
- ۹۵) نەھىنىن خامەى / ھۆزان، سەبىرى نەھىلى، ۲۰۰۶
- ۹۶) ھەناسەك د پەرسىتگەھا شەرى دا / خواندىنن وئزەيى،
سەلام بالايى، ۲۰۰۶
- ۹۷) شۆرشىن بارزان / ھۆزان، حەيدەر مەتىنى، ۲۰۰۶
- ۹۸) عەشقا مە چىرايەكى زەرەدەشتى يە / كورتنە چىرۆك،
ئىسماعىل مستەفا، ۲۰۰۶
- ۹۹) تەنھىستان / ھەلبەست، كەمال سلىقانى، ۲۰۰۶
- ۱۰۰) رۆستەمى زال / فولكلور، جەمىلى حاجى، ۲۰۰۶
- ۱۰۱) مقالات نقدىيە / مجموعە الكتاب، ۲۰۰۶
- ۱۰۲) بەرگۆتەيىن كۆچەرەكى دەشتىنەبوويى / ھۆزان، اسماعىل
تاھا شاھىن، ۲۰۰۶

- (۱۰۳) دەف ج نابھيسن/۱/ كورته چىرۆك، تىلى صالح موسا، ۲۰۰۶
- (۱۰۴) شەفەكا بى نىقىژ/ ھۆزان، لايىق جەمال كورئىمەى، ۲۰۰۶
- (۱۰۵) پارادوكسىزم و تىگەھى وى د ھۆزانا نويخوازا كوردى دا
ل دەفەرا بەھدېنان/ فەكۆلېن، عىسمەت خابوور، ۲۰۰۶
- (۱۰۶) دۇسىيا بارزانى د سىندۇقا پىلايى يا ستالىنى دا/
فەكۆلېن، وەزىرى عەشۇ، ۲۰۰۶
- (۱۰۷) ھەلەبچە/ ھەلبەست، سەيدايى كەلەش، ۲۰۰۷
- (۱۰۸) چافىن سىتافكى/ رۇمان، تەحسىن نافشىكى، ۲۰۰۷
- (۱۰۹) باكورى ھەلبەستى/ ھەلبەست، ئارژەن ئارى، ۲۰۰۷
- (۱۱۰) گەريانەكا بى ھۆدە/ چىرۆك، نەفيسا ئىسماعىل، ۲۰۰۷
- (۱۱۱) سورە برىنا شەفا من/ ھەلبەست، سەلوا گولى، ۲۰۰۷
- (۱۱۲) عەشقى د خلوگەھا مرنى دا/ ھەلبەست، ئاشتى
گەرمافى، ۲۰۰۷
- (۱۱۳) سرودىن رۇژھەلاتى/ چىرۆك، جەلال مستەفا، ۲۰۰۷
- (۱۱۴) ئارايانا سىنورىن دوور/ ھەلبەست، مەسعود خەلەف،
۲۰۰۷
- (۱۱۵) ئاوازىن خامەيى/ لىكۆلېن، نعمت الله حامد نەيلى، ۲۰۰۷
- (۱۱۶) بەيتا سىسەبانى/ ھىزرقان، ۲۰۰۷
- (۱۱۷) گەر تو ماباى/ ھۆزان، سەلمان شىخ مەمى، ۲۰۰۷
- (۱۱۸) لەشى شەفى/ ھەلبەست، سەلام بالايى، ۲۰۰۷
- (۱۱۹) دالەھى يىن كەسەكى ب تىنى/ چىرۆك، د. عارف حىتو،
۲۰۰۷
- (۱۲۰) چەند ھىزرىن رەوشەنىرى/ گۇتار، ناجى تاھا بەروارى،
۲۰۰۸
- (۱۲۱) ھەلكولىنا زمانى/ فەكۆلېن، د. فازل عمر، ۲۰۰۸

- (۱۲۲) خەونەكا كىشى/ ھەلبەست، دەيكا دالييى، ۲۰۰۸
- (۱۲۳) ژ بۇ رېنقىسەكا چىتۇر/ فەكۆلىنا زمانەفانى، اسماعيل تاھا شاھين، ۲۰۰۸
- (۱۲۴) پەترۆمەكرنا گونەھان/ چىرۆك، محسن عبدالرحمن، ۲۰۰۸
- (۱۲۵) رۇزانىن شىتەكى/ تىكىستىن ئەدەبى، ادیب عبداللە، ۲۰۰۸
- (۱۲۶) رۇژ ئاڧا دبىت دا بەھلىت/ ھەلبەست، صديق خالد ھەرۆرى، ۲۰۰۸
- (۱۲۷) باژىرى دىنا و چەند چىرۆكىن دن/ كارىكاتۇرە چىرۆك، تىلى صالح، ۲۰۰۸
- (۱۲۸) ئەفین و ستران/ ھۆزان، فيصل مصطفى، ۲۰۰۸
- (۱۲۹) گۆفەندا ژىنى/ ھۆزان، د. خىرى نعمو شىخانى، ۲۰۰۸
- (۱۳۰) كەپەزى خەونان/ ھەلبەست، خەمگىنى رەمۆ، ۲۰۰۸
- (۱۳۱) بەندەر/ ھەلبەست، ديا جوان، ۲۰۰۸
- (۱۳۲) سىپھستان/ كورته چىرۆك، خالد صالح، ۲۰۰۸
- (۱۳۳) حىجبوون/ ئەحمەد ياسين، تىكىستىن ئەدەبى، ۲۰۰۸
- (۱۳۴) تىكىست د نابقبەرا گۇتارا رەخنەبى و رىيازىن ئەدەبى دا، ئەمىن عبدالقادر، ۲۰۰۸
- (۱۳۵) پايىزەكا شىن/ ھەلبەست، تريفە دۇسكى، ۲۰۰۸
- (۱۳۶) ئەم بۇچى كىتابان چىدكەين؟/ گۇتار، ھوشەنگ شىخ محەمەد، ۲۰۰۸
- (۱۳۷) شەڧىن پراگ/ حسن ابراهيم، رۇمان، ۲۰۰۸
- (۱۳۸) چىرۆكىن وەرگىراى ژ كوردى بۇ ئنگلىزى/ چىرۆك: لوقمان ئاسھى، ۲۰۰۸
- (۱۳۹) دەھ خەون/ كۆمەكا ھەلبەستقاران، ھەلبەست، ۲۰۰۸